

Zoltay Livia

Véletlen (?)

Az öregember, akinek soha semmi nem volt jó, a házunk előtti padon ült. Azzal szórakozott, hogy a nyitott ablakokon keresztül figyelte a lakókat. A második emeleti lakások ablakain már nem tudott belesni, mert azok túl magasan voltak, de elég is volt neki a földszint, meg az első emelet.

Bármit látott, vagy hallott, mindenre ugyanúgy reagált: fintorogva káromkodott, aztán nagyot köpött a pad elé, bő nyállal, közben dűnnyögött. Sem az ott lakók, sem a környéken élők nem szerették, gyakran keveredett vitába a közeli boltban vásárlókkal, de az utcán sétálva is simán belekötött bárkibe. Hetven év körüli lehetett, talán ezért nem vágta tarkón senki, pedig megérdemelte volna. Egyszer láttam, ahogy bármiféle előzmény nélkül, csak úgy leköpött valakit. Akkor azt hittem, az a másik ott helyben leüti, de nem történt semmi. Talán úgy gondolta, hogy az öreg nem normális és inkább annyiban hagyta a dolgot.

Egy őszi délután munkából hazafelé igyekeztem. Hűvös volt, de kellemesen hűvös, nem fáztam, sőt, jól esett, hogy fúj a szél. Ahogy befordultam a sarkon a házunknál, láttam, hogy az öreg megint a padon ül és felfelé bámul, be a nyitott ablakokon. Úgy belefeledkezett a leskelődésbe, hogy a nyála is kicsordult közben. Öklendezni támadt kedvem. Honnan keveredhetett ide ez a bunkó? Próbáltam minél gyorsabban elsuhanni a fal mellett,

hogy bejussak a lépcsőházba, amikor egyszer csak megszólított:

– Hé, te!

Ködni, nyelni nem tudtam a meglepettségtől, meg a dühtől, amit éreztem. Ötvenéves elmúltam, még ha pár évvel fiatalabbnak tűnök a koromnál, akkor is kijár nekem annyi, hogy ne így szóljon hozzám. Gondoltam, most jött el az ideje annak, hogy valaki helyre tegye végre ezt a tahót. És ez a valaki én leszek.

– Hozzám szólt? – kérdeztem, és közelebb mentem a padhoz, ahol ült.

– Igen, hozzád – válaszolta hetykén.

– Nem gondolja, hogy nem kellene ismeretlenül letegeznie? Rádásul ilyen sértő módon? Nem őriztünk együtt disznót. Ennyire nem tanították meg a jó modorra?

Láthatóan meglepődött, nem volt hozzászokva, hogy bárki is visszaszóljon neki, vagy kikérje magának a tuskó stílusát, de látszott, hogy pontosan értette, mi a problémám. Hirtelen olyan lett, mint egy megszeppent kisgyerek. Maga elé bámult és az ujjait tördelte, közben motyogott. Én viszont vérszemet kaptam és jól megszoroztam:

– Terrorizálja itt az embereket, ha kell, ha nem. Azt hiszi, hogy ez így rendben van? Mindenki beleköt, trágár módon beszél, köpköd, mint egy suttyó? Ki csinál ilyet? Honnan szalajtották magát? A kőkorszakból?

Az öreg egyre kisebbre húzta ösze magát, ahogy korholtam, azt hit-

tem, hogy menten összezsugorodik. Közelebb hajoltam hozzá, és láttam, hogy a jobb szeme fátyolos. Talán hályog lehet, gondoltam. A jobb kezét a jobb combjára tette. Akkor vettem észre, hogy hiányzik az egyik ujja. Már már megsajnáltam, ahogy szipogott, de nem engedtem a szorításból. Most már nem.

– Menjen haza és nézze a tévét! Otthon szórakozzon! A feleségével!

– Nincs feleségem – felelte. – Meghalt.

– Akkor a gyerekeivel!

– Nincsenek gyerekeim. Egy volt, de meghalt húszéves korában, ezért unokám sincs.

Gondoltam, talán némi együttérzést próbál kicsikarni, de olyan dühös voltam rá, hogy semmilyen részvétet nem éreztem.

– Akkor szórakozzon a barátaival!

– Nincsenek barátaim. Miután a feleségem meghalt, már senkivel nem akartam beszélni. Megszakítottam velük minden kapcsolatot. Nincs senkim.

Bárhogy próbálkozott is az öreg, nem tudtam sajnálni. Túl sok volt a rovásán. És nem csak a mai akciója miatt. Rettegésben tartotta az egész környéket, és mivel eddig valahogy mindig sikerült megúsznia egy jó kiadós verést, úgy éreztem, megérdemli a szóbeli pofonokat, akármilyen nyomorult is az élete.

– Akkor vegyen egy kutyát! – vágtam oda végül. Az öreg felállt a padról, egy szót sem szólt. Nem köpködött,

nem dűnnyögött, csak fogta a szatyrát és elindult. Nem néztem utána, és továbbra sem éreztem részvétet iránta. Bementem a lépcsőházba, felsiettem a lépcsőkön és bevágtam magam mögött az ajtót.

Másnap nem láttam az öreget. Az utána következő napon sem. Gondoltam, talán megijedt, és inkább máshol riogatja az embereket. A harmadik napon kora este halk nyüszítésre lettem figyelmes. Mintha kutya lett volna, de nem voltam benne biztos. A nyüszítés letről jött. Kinéztem az ablakon, már sötétedett. Senkit nem láttam, de a nyüszítést továbbra is hallottam. Belebújtam a kabátomba, felhúztam a cipőmet és lementem a ház elé. Ahogy kiléptem a kapun, megláttam. A pad mellett ült, szomorú, bánatos szemekkel nézett, mintha csak a nyitott ablakokon bámulna befelé. Úgy figyelt, hogy a nyála is kicsordult közben. A nagy fülei egészen a fejcskéjére tapadtak. Néha vakkantott egyet. Egy vizsla volt, már majdnem teljesen ősz. Közel mentem hozzá, hogy alaposan szemügyre vegyem. Sem nyakörv, sem póráz nem volt rajta. Leguggoltam elé, és láttam, hogy a jobb szeme fátyolos. Talán hályog lehet, gondoltam. A jobb mellső mancsát felemelte, mintha pacsit akarna adni. Akkor vettem észre, hogy hiányzik az egyik ujja...

Vajon mindez pusztán a véletlen műve volt? Vagy valami más? Nem tudom. De a vizslát hazavittem, és azóta is velem van...